

Puhtaan veden sinfonia

Ähtärin kaupungin

KULTTUURISTRATEGIA

2011-2020

Ähtärin kaupungin Kulttuuristrategia vuosille 2011-2020

Sisällys

1. JOHDANTO JA TAUSTAT	2		
2. ARVOT, TOIMINTA-AJATUS JA VISIO	4	6. KULTTUURIYMPÄRISTÖ	20
2.1. ARVOT		7. KOTISEUTUTYÖ	21
2.2. TOIMINTA-AJATUS		8. LUOVAT ALAT JA KOLMAS SEKTORI	22
2.3. VISIO		8.1. Kulttuuriyrittäjyys	
3. KULTTUURIN PERUSPALVELUT	5	8.2. Kolmas sektori	
3.1. Kirjasto		9. KULTTUURIMATKAILU	24
3.2. Musiikkiopisto		10. ERI TAITEEN ALAKOHTAISET SUUNNITELMAT	28
3.3. Lakeudenportin kansalaisopisto		10.1. Teatteri, sanataide ja kirjallisuus, tanssi, sirkus	
3.4. Kulttuuritoimi		10.2. Musiikki	
3.4.1. Kaupungin kulttuuritoimi		10.3. Kuvataide	
3.4.2. Avustukset		10.4. Elokuva/media	
3.4.3. Rekisterit		11. KULTTUURINEN HYVINVOINTI	31
3.4.4. Lasten ja nuorten kulttuuri		12. MONIKULTTUURISUUS JA KANSAINVÄLISYYS	33
3.4.5. Taiteen perusopetus		13. KULTTUURISTRATEGIAN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET	35
4. TILAT JA ALUEET	11	14. KULTTUURISTRATEGIAN SEURANTA JA ARVIOINTI	35
4.1. Ähtäri-halli		15. YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT	36
4.2. Pirkanlinnan kulttuurikeskus			
4.3. Kesäteatteri			
4.4. Puvustamo / lavastamo			
4.5. Näyttelytilat			
4.6. Kotiseutuarkisto			
4.7. Bänditilat			
5. KULTTUURILAITOKSET	14		
5.1. Pirkanpohjan Taidekeskus			
5.2. Museotoiminta			
5.2.1. Yleistä Ähtärin museoille			
5.2.2. Kotiseutumuseo			
5.2.3. Erikoismuseot			
Kansakoulu- ja metsäkoulumuseot			
5.2.4. Myllymäen kylämuseo			
5.2.5. Vääräkosken kartonkitehdas			
5.3. Taitokeskus Kehrä			

JOHDANTO JA TAUSTAT

Ähtärin kaupungin kulttuuristrategia vuosille 2011 - 2020 on tarkoitettu työvälineeksi tulevaisuuden kulttuuripalvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä. Se on myös eräänlainen käsikirja jokaiselle Ähtärin kunnan asukkaalle ja sen lisäksi kulttuuristrategia toimii välineenä kunnassa vuosittain laadittavalle taloussuunnitelmalle.

Ähtärin kulttuuristrategia nojautuu Etelä Pohjanmaan maakunnan kulttuuri-strategiaan ja sillä on yhtymäkohtia Ähtärin elinkeino- ja matkailustrategian kanssa.

Kulttuuristrategia tuo esiin, mitä kulttuuriala voi merkitä Ähtärille ja miten se voi **luoda mahdollisuuksia** kaupungin ja sen julkisuuskuvan sekä alueellisen identiteetin kehittämisessä. Kulttuuri nähdään tässä strategiassa mahdollisuutena, jonka avulla voidaan vastata useisiin Ähtäriä kohtaaviin haasteisiin.

Kulttuurin käsite

Tässä strategiassa kulttuurin käsitteenä on Unescon määritelmä kulttuurin laajasta merkityksestä vuodelta 1982 (Meksikon julistus)

”Kulttuurin voidaan laajimmassa merkityksessään sanoa olevan koko se moninaisuus, joka muodostuu yhteiskunnille tai yhteiskuntaryhmille tyypillisistä henkisistä, aineellisista, älyllisistä ja emotionaalisista piirteistä.

Kulttuuriin kuuluvat taiteen ja kirjallisuuden lisäksi myös elintavat, yksilön perusoikeudet, arvojärjestelmät ja vakaumukset”. Lisäksi kulttuurin käsitteessä on aina kyse tietyssä historiallisessa ja sosiaalisessa kontekstissa hahmottuvasta sisällöstä ja tulkinnasta – kulttuuri on suhteellinen käsite. Kulttuurikäsitteen ”johdannaiset” eivät ole yksiselitteisiä – osittain rinnakkain, osittain päällekkäin ja toisinaan jopa synonyymeinä käytetään termejä kulttuuritalous, kulttuuriteollisuus ja kulttuurituotanto, lisäksi puhutaan muun muassa mediakulttuurista, elämysteollisuudesta ja -taloudesta, sisällöntuotannosta, kulttuurin toimialoista ja luovista toimialoista.

Kulttuuripalvelujen ennaltaehkäisevä hyvinvointivaikutus on alettu tunnustaa yhteiskunnan eri aloilla!

Eduskunnan asettama työryhmä on valmistellut maaliskuussa 2011 tulevaisuusselonteon kuntien kulttuuritoiminnan merkityksestä kuntalaisille hyvinvoinnin edistäjänä.

Kulttuuripalvelut ovat yksi varteenotettava keino katkaista sosiaali- ja terveyspalveluiden kasvavaa kustannuskierrettä.

Työryhmä on painottanut arjen kulttuuripalvelujen saatavuutta ja jokaisen oikeutta kulttuuriin.

Selvityksen painavin ehdotus on kunnallisen kulttuuritoiminnan valtiosuuden tuntuva korottaminen.

Nykyisellään osuus on noin **1 euro/asukas**. Tuoreessa selvityksessä ehdotetaan valtiosuuden nostamista noin **3,50 euroon/asukas**.

Kulttuuritoimintaa ohjaavat seuraavat lait ja säädökset

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 3.8.1992/728

Kirjastolaki 1999

Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632

Asetus vapaasta sivistystyöstä 6.11.1998/805

Laki taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633

Museolaki 3.8.1992/729

Laki valtion taidemuseosta 16.6.2000/566

Yliopistolaki 27.6.1997/645

Laki taiteen edistämisen järjestelyistä 14.7.1967/328

Teatteri- ja orkesterilaki 3.8.1992/730

Laki taidenäyttelyjen valtioneuvoston päätöksellä 30.5.1986/411

Nuorisolain muutos, 1.1.2011 monialainen yhteistyö, etsivä nuorisotyö ja varhainen puuttuminen

Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia 2010-2013, päivitys

Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia, OKM julkaisuja 2010:1

Valtioneuvoston selonteko kulttuurin tulevaisuudesta,

OKM julkaisuja 2011:8

Kulttuurialan kolmas sektori, OKM julkaisuja 2010:24

Alueiden vahvuudeksi, Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan

aluekehittämisen toimenpideohjelma –linjauksia ja

painopisteitä vuosille 2003-2013, OKM julkaisuja 2003:22

2 ARVOT, TOIMINTA-AJATUS JA VISIO

2.1. ARVOT

Ähtäriläinen kulttuuri on jokaisen kuntalaisen tasa-arvoinen oikeus, oikeus osallisuuteen ja osallistuminen katsojana, kokijana, tekijänä.

Ähtärissä taide ja kulttuuri ovat läpi vuoden mukana ja läsnä kuntalaisten jokapäiväisessä arjessa. Tapahtumia, teatteria, konsertteja, taidenäyttelyitä on pitkin vuotta – niiden muisteleminen ja seuraavien tapahtumien suunnittelu luovat hyvinvointia, ne työllistävät ja toimivat resursseina sekä työssä jaksamiselle että alueen ihmisten hyvinvoinnille.

Kulttuuri ymmärretään Ähtärissä monenlaisena yksilöille ja yhteisöille merkityksellisenä sosiaalisena toimintana.

Ähtärissä tehdään työtä sen puolesta, että monenlaiset kunnassa toimivat ryhmät voivat osallistua kulttuurielämään niin tuottajina, kokijoina kuin harrastajinakin. Näin saadaan aikaan tuoreita, ennen näkemättömiä ja kuulumattomia toimintatapoja, jotka kyseenalaistavat myös itsestään selvinä pidettyjä vanhoja käsityksiä.

Omaehtoinen ja oman näköinen kulttuurityö luo osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja tekemisen riemua. Ähtäriin perinne, tekemisen tahtotila ja kulttuurinen rikkaus näkyy myös kaupungin ja kunnan ulkopuolella ja lisää alueen vetovoimaa.

2.2 TOIMINTA-AJATUS

Taide ja kulttuuri ovat fyysisesti hyvin saavutettavissa, **lähipalvelua kaikenikäisten ähtäriläisten ihmisten arkielämässä.** Hyvällä kulttuuripalveluiden tarjonnalla kuntalaisista tulee kulttuuripalveluita käyttävää ja osallistuvaa yleisöä.

Taide ja kulttuuri tulevat kuntalaisten perusoikeuksiksi ja taide- ja kulttuuripalvelut muuttuvat peruspalveluiksi. Kulttuurin sosiaali- ja terveysvaikutuksia hyödynnetään ja ne vaikuttavat myönteisesti kuntatalouteen.

2.3. VISIO

**Ähtäri on tunnettu kulttuuripaikkakunta,
jonka tuotteissa
soi puhtaan veden sinfonia
luoden hyvinvointia ja tasa-arvoa asukkailleen!**

3 KULTTUURIN PERUSPALVELUT

3.1. KIRJASTO

Nykytila ja tehtävät

Ähtärin kirjasto tarjoaa asiakkailleen maksuttomat, ajanmukaiset lähikirjastopalvelut sekä verkostoituneena erityisesti OIVA -kirjastojen kanssa mahdollisuudet käyttää muiden kirjastojen kokoelmia. OIVA -kirjastojen yhteistyö on hyvin toimiva ja asiakkaille helppokäyttöinen, joka parantaa saavutettavuutta.

Ähtärin kirjaston vahvuutena on hyvä, henkilökohtainen palvelu, ammattitaitoinen henkilökunta sekä uutuuksien hyvä saatavuus. Pääkirjaston sijainti Pirkanlinnassa koulujen välittömässä läheisyydessä ja kaunis kirjastotila samoin kuin toimiva kirjastoauto sekä kaukolainaukset tuovat lisäarvoa palveluihin.

Kirjastoon tulon matala kynnyks ehkäisee syrjäytymistä. Kirjastopalvelut sairaalikirjastossa ja palvelutaloissa sekä haja-asutusalueilla kiertävä kirjastoauto takaavat tasa-arvoisen mahdollisuuden kirjallisuuden käyttöön ja tiedonhakuun.

Tavoitteet

Kirjastopalvelut säilytetään tulevaisuudessa maksuttomana ja monipuolisena palveluna kaikille kuntalaisille ja loma-asukkaille. Kirjasto tarjoaa ajantasaisia painettua sekä verkkoaineistoja. Palvelut toimivat niin fyysisessä kuin verkkotilassakin.

Kirjastotilat toimivat myös ei-muodollisena oppimistilana. Kirjastolla on edelleen myös rooli lasten ja nuorten lukuharrastuksen herättäjänä ja ylläpitäjänä.

Pääkirjasto on osa toimivaa Pirkanlinnan kulttuurikeskusta, joka on monenikäisten ja erilaisten kulttuuriharrastajien ja -tuottajien kohtauspaikka. Kirjaston aukioloaikaa lisätään. Informaatioympäristön muutoksia seurataan ja niihin reagoidaan, jotta Ähtärin kirjastopalvelut säilyvät tasavertaisina suurempien paikkakuntien kanssa.

Toimenpiteet

Kirjasto lisää ja syventää yhteistyötä Pirkanlinnan toimijoiden, koulujen, päiväkotien ja kolmannen sektorin kanssa. Kirjaston henkilökunnan määrä saatetaan valtakunnallisten normien tasalle. Kirjasto kohdentaa palvelunsa eri käyttäjäryhmille ja osallistuu yhteishankkeisiin näkyvyyden lisäämiseksi.

3.2 MUSIIKKIOPISTO

Nykytila ja tehtävät

Ähtärin kaupungissa toimii Merikanto-opisto, joka on seutukunnallinen taideoppilaitos. Sen tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista sävel- ja tanssitaiteen perusopetusta sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Sopimuskunnat ovat Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Ruovesi ja Ähtäri, opetuksen järjestäjänä toimii Virtain kaupunki.

Ähtärissä toimivat varhaisiän musiikkikasvatus, musiikin perustaso yleisen ja laajan oppimäärän mukaisesti ja musiikkiopistotason osastot (aikuisosasto). Ähtärin toimipisteeseen on kohdistettu kaksi viranhaltijaa (piano, viulu).

Taloudelliset resurssit muodostuvat Merikanto-opiston tulorahoituksesta, joka on valtionavustus (n. 54,3%), kuntien osuus (n.31%) ja oppilasmaksut (n. 14,7%).

Esiintymisiä on oppilas- ja koulukonserteissa, eri teatteriproduktioissa (musikaalit) ja vuosittain osallistutaan orkesterileirille ja pianokatselmuksiin. Lisäksi musiikkiopisto toimii aktiivisesti yhteistyössä mm. seurakunnan, koulujen ja kansalaisopiston kanssa. Toiminnan haasteenanykytilassa on epäkäytännölliset Pirkanlinnan tilat, jotka vaikeuttavat opetustoimintaa. Ajanmukaisia opetusluokkia tarvitaan lisää.

Tavoitteet

Merikanto-opiston toiminta jatkuu tulevinakin vuosina tarjoten sävel- ja tanssitaiteen perusopetusta ajanmukaisissa ja riittävässä tiloissa.

Opetustuntimäärä pidetään nykyisellä vuositasolla (n. 3200 tuntia tai suhteutettuna tuleviin oppilasmääriin) ja kaupungin rahoitusosuus säilyy nykyisellä tasolla laadukkaan ja monipuolisen opetuksen takaamiseksi.

Toimenpiteet

Pirkanlinnan tilakysymys musiikkiopiston osalta kartoitetaan, mikäli Pirkanlinnassa tehdään sisäisiä tilajärjestelyitä.

Kaupungin omistama flyygeli pidetään kunnossa kaupungin toimesta ja soitin on musiikkiopiston käytössä.

3.3. LAKEUDENPORTIN KANSALAI SOPISTO

Nykytila ja tehtävät

Kansalaisopiston toiminta korostaa kuntalaisten yhdenvertaisuutta, mikä on verrattavissa kirjaston palveluihin. Pienellä osallistumismaksulla saa opetusta ja ohjausta, sosiaalista kanssakäymistä ja yhdenvertaisuutta ihmisten kesken. Lakeudenportin kansalaisopiston Ähtärin toimipisteen nykyinen tilanne on hyvä. Haasteena on nykyisen henkilöresurssin säilyminen Ähtärissä, mikä takaa hyvälaatuisen ja monipuolisen kurssitarjonnan sekä tuntimäärien säilymisen. Kurssitarjonnassa on huomioitu myös haja-asutusalueet.

Tavoitteet

Ähtäri säilyttää strategiakaudella kansalaisopiston henkilöstöresurssit koskien myös toimipisteen osastonjohtajan vakanssia Ähtärin toimipisteessä. Kurssitarjonta pidetään monipuolisena ja kiinnostavana, opiston toimintaa markkinoidaan ja opiston profiilia nostetaan kuntalaisille entistä aktiivisemmin. Työkäisen väestön ammatillista osaamista vahvistetaan ja tuetaan työssä jaksamista. Opiston toiminta liittyy myös lasten ja nuorten kehityksen tukemiseen tarjonnalla, joka on suunnattu juuri heille. Opiston roolia vahvistetaan kaupungin sisäisenä koulutusorganisaationa. Kaupungin henkilöstöohjelmassa säilytetään opiston Ähtärin toimipisteen osastonjohtajan toimi.

Toimenpiteet

Nykyistä kurssipassitoimintaa jatketaan. Selvitetään kuntalaisten oppimistarpeita ja työnantajien henkilöstökoulutus-tarpeita sekä kehitetään opetustarjontaa saatujen tulosten perusteella. Tehdään opiston viestintä- ja markkinointisuunnitelma, jonka avulla nostetaan opiston profiilia ja opetustoiminnan uskottavuutta sekä sen merkitystä myös lasten ja nuorten keskuudessa.

3.4. YLEINEN KULTTUURITOIMI

3.4.1. KAUPUNGIN KULTTUURITOIMI

Kunnan tehtävät kulttuuritoimen alalla

Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Kuntien ja eri organisaatioiden välinen yhteistyö

Alavuden, Kuortaneen, Töysän ja Ähtärin kulttuuritoimet tekevät yhteistyötä mm. yhteisten hankkeiden avulla, toteuttavat yhteismarkkinointia ja tiedottamista. Kulttuuritoimet tekevät yhteistyötä myös opettajien ja asiantuntijoiden palkkauksessa, jolla toiminnalla saadaan myös taloudellisesta kannattavaa yhteistyötä. Tehdään yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuurilautakunnan kanssa.

Nykytila

Kulttuuritoimen tehtävänä on hallinnointi, koordinointi, asiakaspalvelu ja kehittäminen. Lisäksi sen toimintaa ovat tiedotus sekä markkinointi, asiantuntijapalvelu ja neuvonta. Kulttuuritilojen ja alueiden koordinointi, kehittäminen ja suunnittelu kuuluvat myös osaltaan kulttuuritoimelle ja se myös edistää ja tukee kunnassa eri kulttuuritoimijoiden yhteistyötä.

Tavoite

Tavoitteena on, että kulttuuritoimessa on kehittämisestä ja hallinnosta vastaava kulttuuriyöntekijä.

3.4.2. AVUSTUKSET

Nykytila

Ähtärin kaupungin kulttuuritoimen nykytilanteessa ei ole osoitettu varsinaista toiminta-avustusta kulttuuritoimijoille vaan avustus kohdennetaan kiinteistökuluihin.

Tavoite

Tavoitteena on, että talousarviossa varaudutaan jatkossa vuosittaiseen toiminta-avustukseen.

Ansiokkaat kulttuuritoimijat palkitaan vuosittain kulttuuripalkinnolla.

3.4.3. REKISTERIT

Nykytila

Tällä hetkellä Ähtärin kaupungin kotisivulta löytyy järjestökalenteri sekä tapahtumakalenteri ja luettelo muistomerkeistä sekä osittainen kirjaluettelo myytävistä kirjoista.

Tavoite

Vuoteen 2013 mennessä järjestökalenteri on päivitetty, esiintyjäpankki perustettu.

Julkisten tilojen taideteosluettelot on koottu.

Toimenpiteet

Kulttuuritoimi vastaa rekistereiden kokoamisesta ja päivityksestä ja tapahtumakalenterin ylläpidosta.

3.4.4. LASTEN JA NUORTEN KULTTUURI

Lastenkulttuurilla tarkoitetaan lapsille ja nuorille järjestettäviä taide- ja kulttuuripalveluja. Lastenkulttuuria tehdään kaikilla taiteen aloilla. Kulttuurituotteet kuten kirjat, elokuvat ja näytelmät ovat lastenkulttuuria, joka on aikuisten tekemää eli kulttuuria lapsille. Lasten oma kulttuuri puolestaan on ennen muuta suullista kulttuuria leikkiin ja kerrontaan perustuvaa lasten itse luomaa kulttuuria.

Nykytila

Ähtärissä lasten ja nuorten kulttuuripalveluja tuottavat kirjasto, joka tuo kirjat sekä muun tietoyhteiskunnan ja medioiden tarjonnan lasten ulottuville. Museot ja taidekeskus ovat lasten ja nuorten kulttuurikasvattajina, joiden käyttöä pitää hyödyntää paremmin. Teatteri ja elokuvat ja musiikki tuovat taide-elämyksiä, esteettisiä ja eettisiä arvoja sekä luovuutta lasten elämään. Ähtärissä tarjotaan lapsille ja nuorille mahdollisuus itse tehdä kulttuuria monilla eri taiteen aloilla kuten musiikissa, teatterissa, tanssissa, sirkus-, kuva- ja sanataiteessa.

Tavoite

Lasten ja nuorten kulttuuritarjonta säilytetään tulevaisuudessakin vähintään nykytasolla. Lisäksi tuetaan lasten ja nuorten mahdollisuutta tutustua kotipaikkakuntansa kulttuuriperintöön ja -ympäristöön. Näin vahvistetaan heidän identiteettiään suhteessa kasvuympäristöön. Tulos näkyy sitoutumisena omiin juuriinsa, tästä käytännön esimerkkinä paluumuuttajat.

Toimenpiteet

Ähtärin Eläinpuiston tietotaito ja sen suomat mahdollisuudet luonto- ja ympäristökasvattajana hyödynnetään.

Lisäksi kehitetään ja vahvistetaan lasten ja nuorten osuutta tapahtumatuottajina eri produktioissa, kuten lavastajina, puvustajina, ääni- ja valotekniikassa jne. Sitoutetaan lasten ja nuorten parissa toimivat organisaatiot ja media tukemaan lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta Ähtärissä.

3.4.5. TAITEEN PERUSOPETUS

Taiteen perusopetus on varsinaisen koulun ulkopuolella lapsille ja nuorille järjestettävää vapaaehtoista taidekasvatusta. Opetus jakaantuu yleiseen ja laajaan oppimäärään. Usein järjestäjän on kunta joko itse tai ostopalvelujen muodossa. Koulutus on yleensä maksullista, mutta sitä ei saa järjestää voiton tavoittelemiseksi. Oppilaitoksilla on oltava opetushallituksen ohjeisiin perustuvat opetussuunnitelmat ja opettajien pätevyysvaatimukset.

Nykytila

Ähtärissä taiteen perusopetusta annetaan kolmella taiteen alueella
Musiikissa (Merikanto-opisto)
Kuvataiteessa (Lakeudenportin kansalaisopisto)
Kädentaidoissa (Taitokeskus Kehrä)

Tavoite ja toimenpiteet

Etelä-Pohjanmaan liitossa tehdyn selvityksen mukaan Ähtärissä taiteen perusopetukseen osallistui vuonna 2009-2010 yhteensä 108 7-15 -vuotiasta opiskelijaa. Ähtärissä tavoitetasoksi lähivuosille voidaan asettaa 219 oppilaspaiikkaa, jolloin kokonaisoppilasmäärän osalta ollaan valtakunnallisella tasolla. Ähtärissä on tehdyn kyselyn perusteella tarvetta taiteen perusopetuksen järjestämiseen tanssissa, teatteri- ja sanataiteessa. Kansalaisopistolla ja musiikkiopistolla on valmiudet kehittää taiteen perusopetusta.

4 TILAT JA ALUEET

Ähtärissä on runsaasti erilaisia kulttuuritiloja, joista useimmat vaatisivat peruskorjausta sekä laitteiston ajanmukaistamista. Kulttuuritilat ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta kuntalaisille ja matkailijoille pystytään tarjoamaan hyvätasoisia tapahtumia ja palveluja. Kaupungin tilat ovat kulttuuritoimijoiden käytössä ja niille määritetään kohtuullinen käyttömaksu, jolla katetaan osa käyttö- ja kulukustannuksista huomioiden käyttäjän harrastustoiminta, ammattilaisuus tai liiketoiminta.

4.1. ÄHTÄRI - HALLI

Nykytila

Ähtäri-halli on sekä liikunnan että kulttuuritapahtumien ja kokousten areena, joka kokoluokassaan on yksi Etelä-Pohjanmaan suurimpia. Hallissa ei ole kahvilatiloja. WC-tilat pukeutumistilat ja varastotilat ovat liian pienet. Teatteriproduktioiden ja konserttien järjestäminen vaatii paljon kallista työtä ja aikaa. Liikuntatilana halli ei enää vastaa tämän päivän tarpeita ja sijainti kaukana keskustasta koetaan hankalaksi.

Tavoitteet

Ähtäri-halli on tulevaisuudessa ajanmukainen ja viihtyisä kaiken kansan areena, jossa järjestetään kulttuuri- ja kokoustapahtumia ympäri vuoden siten, että sen liiketoiminta saadaan kannattavaksi.

Toimenpiteet

Ähtäri-hallin tarvekartoitus ja suunnittelu aloitetaan vuonna 2011 yhtä aikaa keskustan liikuntahallin kanssa. Liikuntahallin tarvekartoituksessa huomioidaan Pirkanlinnan tanssisalin lisätarve. Liikuntahallin rakentaminen ja Ähtäri-hallin peruskorjaus vuosille 2013 - 2017.

4.2. PIRKANLINNAN KULTTUURIKESKUS

Nykytila

Pirkanlinnan kulttuurikeskuksessa sijaitsevat kirjasto, musiikkiopisto, kansalaisopisto, elokuvatila, pieni näyttelytila ja nuorisotila. Talon käyttöaste on 100 %, mutta 25 vuotta vanhat tilat ovat osittain ahtaat ja riittämättömät. Sijainti keskustassa koulujen lähellä on hyvä.

Tavoite

Pirkanlinnan kulttuurikeskus on tulevaisuudessa kuntalaisten olohuone, jossa järjestetään monipuolisia tapahtumia, kirjastopalveluja, kursseja, näyttelyitä ja elokuvaesityksiä. Rakennus on viihtyisä ja ajanmukainen, kaikille toiminnolle on riittävät tilat ja kaikille toimijoille osoitetaan riittävät tilat sisäisin järjestelyin.

Toimenpiteet

Osittainen tarvekartoitus tehdään liikuntahallin suunnittelun yhteydessä. Vuosittain varataan kaupungin budjettiin kunnostusmäärärahaa. Selvitetään valtionavun tukimahdollisuudet.

4.3. KESÄTEATTERI

Nykytila

Kesäteatterilla ei ole kiinteää toimipistettä vaan kesäteatteria on esitetty eri paikoissa. Toiminta on työlästä ja kallista pysyvien tilojen puuttuessa.

Tavoite

Ähtärin kesäteatteritoiminta muodostuu pysyväksi ja tunnetuksi. Lisäksi toiminta tukee paitsi paikallisten asukkaiden kulttuurinautintoja niin myös antaa merkittävää lisäsisältöä Ähtärin matkailutarjonnalle.

Ähtäri-halli tukee talviaikaista teatteritoimintaa, amphiteatteri kesäteatteria. Tavoitteena on löytää vahva ja tiivis yhteistyö eri toimijoiden ja yritysten kanssa, jotta Master Planista mahdollisesti toteutuisivat ne hankkeet, jotka palvelevat kulttuuria ja matkailua.

4.4. PUVUSTAMO / LAVASTAMO

Nykytila

Ähtärin runsas monia vuosia kestänyt teatteritoiminta on jättänyt jälkeensä myös mittavan määrän lavasteita, pukuja sekä muuta rekvisiittaa. Tarpeisto tarvitsee hyvin palvellakseen riittävät säilytystilat. Tarpeistoa vuokrataan myös muille teattereille.

Tavoite

Lavastamo / puvustamo toimii väljissä tiloissa palvellen ähtäriläistä teatteritoimintaa.

Toimenpiteet

Ähtärin kaupunki osoittaa tilat lavastamolle ja puvustamolle matkailualueella sijaitsevasta entisestä Metsätalosta. Mikäli kyseiselle kiinteistölle ilmenee muuta käyttöä, tulee kaupungin osoittaa muu toimiva tila puvustamolle ja tarpeistolle.

4.5. NÄYTTELYTILAT

Nykytila

Näyttelytoimintaa varten Ähtärissä on Pirkanpohjan Taidekeskus ja uutena kohteena Vääräkosken kartonkitehdas ja pajarakenus. Nämä käsitellään tarkemmin kohdassa "kulttuurilaitokset". Pienimuotoisia näyttelyitä varten ovat tilat Pirkanlinnan aulassa ja kirjastossa.

Tavoite

Pirkanlinna on tulevaisuudessakin näyttelytila, jossa jokainen kuntalainen on oikeutettu järjestämään pienimuotoisia omien töidensä näyttelyitä. Tilat ovat maksuttomat taaten kaikille tasapuolisen kohtelun. Pirkanpohjan Sinisen Talon kunnostus saadaan valmiiksi ja se on vaihtuvien näyttelyiden tila ympärivuotisesti. Vääräkosken kartonkitehtaan tilat ovat kesäisin teemallisia näyttelyitä varten. Tavoitteena on myös, että Ähtäri-hallin peruskorjauksen jälkeen sieltä löytyy tila Eläinpuiston teemallisia näyttelyitä varten.

Ähtäri-hallin suunnittelussa otetaan huomioon myös näyttelytilatarve.

Toimenpiteet

Pirkanlinnan näyttelytilat varataan edelleen kulttuuritoimistosta. Kaupungin ylläpitämässä tapahtumakalenterissa ilmoitetaan näyttelyistä. Kuntalaisia rohkaistaan näyttelytoimintaan, näin saadaan myös ilmettä ja sisältöä Pirkanlinnan kulttuurikeskuksen toimintaan.

Sinisen Talon kunnostus saatetaan loppuun ja tästä toimenpiteestä vastaa mm. Pirkanpohjan Tukiyhdistys.

4.6. KOTISEUTUARKISTO

Nykytila

Asiapaperit talteen -hanke saattaa kotiseutuarkiston kokoamisen ja luetteloinnin päätökseen kevään 2011 aikana.

Tavoite

Kotiseutuarkisto on kaikkien sen sisällöstä kiinnostuneiden tutkijoiden ja muiden henkilöiden saavutettavissa ajanmukaisissa ja turvallisissa tiloissa.

Toimenpiteet

Ähtäri-Seura osti tilat vuoden 2011 aikana Ostolantie 11 liikekeskuksesta. Tilan vastikevuokrasta tulee vastaamaan Ähtäriin kaupunki. Materiaalit sijaitsevat paloturvallisissa tiloissa arkistohyllyissä. Tiloissa on "tutkijanhuone" ja tila arkistonhoitajalle. Rakennus opastetaan asianmukaisesti. Tiedot arkistosta julkaistaan Ähtäri-Seuran sivuilla, jotka puolestaan löytyvät www.ahtari.fi sivujen alta.

4.7. BÄNDITILAT

Paikkakunnalla kulttuuritoimijat huolehtivat yhteistyössä siitä, että bändeille löytyy harjoittelutiloja ja mahdollisuuksien mukaan myös soittimille lukollisia säilytystiloja kohtuullista korvausta vastaan.

5

KULTTUURILAITOKSET

5.1. PIRKANPOHJAN TAIDEKESKUS

Nykytila

Pirkanpohjan Taidekeskus on säätiöpohjainen taidekeskus. Säätiön tarkoituksena on professori Eero Hiironen taiteen sekä Pirkanpohjan kokelman vaaliminen ja tunnetuksi tekeminen. Säätiön tarkoituksena on kuvataiteen tunnetuksi tekeminen ja sen opetuksen edistäminen. Säätiön omistuksessa ovat kokoelmat, jotka koostuvat Eero Hiironen ja ulkomaisen taiteen kokoelmista, piha-alueella on laaja veistospuisto. Taidekeskus on tällä hetkellä auki vain ryhmille tilauksesta. Sininen Talo on peruskorjauksen alla, korjaustoimenpiteistä ja niiden rahoituksesta vastaa Pirkanpohjan Tukiyhdistys. Toimintaa ja kehitystyötä hankaloittaa taidekeskuksen huono taloudellinen tilanne.

Tavoite

Eero Hiironen puhtaan veden ja luonnon tulkitsijana on noussut maailman tietoisuuteen. Tätä kautta on luotu kotimaisia ja kansainvälisiä suhteita eri yhteistyökumppaneihin.

Taidekeskuksen vesiteosten äärellä soi puhtaan veden sinfonia!

Pirkanpohjan taidekeskus on tulevaisuudessa monipuolisten näyttelyiden laitos, joka on avoinna toukokuusta elokuuhun ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Kiinnostavat näyttelyt ja muut poikkitaiteelliset tapahtumat tekevät Pirkanpohjasta tunnetun ja halutun, sisältörikkaan käyntikohteen, jonka talous vakautuu runsaan kävijämäärän ansiosta.

Taidekeskus tekee yhteistyötä kuvataiteessa koulujen kanssa ja profiloituu näin merkittäväksi taideopetuksen edistäjäksi.

Pirkanpohjan säätiö luo omat kansainväliset suhteensa ja osallistuu eri hankkeiden kautta kansainväliseen taiteilija/näyttelyvaihtoon.

Pirkanpohja on Ähtärin matkailulle merkittävä käyntikohde tuoden vahvaa sisältöä matkailutarjontaan.

Taideopetus istutetaan laitoksen toimintaan, tämä tukee myös keskuksen taloudellista tilannetta. Pirkanpohjan poikkitaiteellista toimintaa markkinoidaan hyvinvointi tuotteena.

Pirkanpohja linkitetään kiinteästi Ähtärin matkailumarkkinointiin sekä tiedottamiseen, mutta laitokselle tehdään myös oma tiedotus- ja markkinointisuunnitelma.

Toimenpiteet

Kahden kuukauden kesänäyttelyitä järjestetään mahdollisuuksien mukaan. Säätiön säännöt eivät ole tulevaisuudessa taidekeskuksen kehittämisen esteenä.

Taidekeskuksen toiminnan ydinajatuksena on puhdas vesi ja luonto - se markkinoidaan ja tuotteistetaan eri muodoissa, sen varaan rakennetaan yritys yhteistyötä.

Taidekeskuksen toiminnan saattaminen nykypäivän ja tulevaisuuden vaatimukset täyttäväksi taidelaitokseksi vaatii työntekijän. Työntekijä suunnittelee toiminnan sisällöt, ylläpitää toimintaa ja verkostoituu muiden taidelaitosten kanssa.

Kiinteistöt ja veistospuisto pidetään kunnossa luoden alueelle viihtyisyyttä.

Säätiö ja Pirkanpohjan tukiyhdistys selvittävät varojenhankintaa varten eri rahoitusmahdollisuudet ja hakee potentiaalisia yritys yhteistyökumppaneita. Rahoituksen varmistamiseksi toimeenpannaan erilaisia tempauksia, arpajaisia, myyntinäyttelyitä ja tapahtumia. Lisäksi kootaan ryhmä idearikkaita henkilöitä, jotka koostuvat esimerkiksi taiteenharrastajista, yrittäjistä ja asiantuntijoista. Taidekeskuksen rahoitus pohjan vahvistamiseksi tutkitaan mahdollisuus vuokrata tiloja erilaisiin tilaisuuksiin ulkopuolisille tahoille.

Vuoropuhelua kehitetään Pirkanpohjan säätiön ja Ähtärin kaupungin välille.

5.2. MUSEOTOIMINTA

Yhteistä Ähtärin museoille on tarve toimenpiteisiin, joita ovat tuotteistaminen, opastukset, oppaiden kouluttaminen, markkinointi ja vahvan omaleimaisen imagon (brandin) luominen. Toimenpiteenä alueellinen Museohanke, jolla selvitetään ja kartoitetaan nykytilanne ja työllistetään yhteinen museoalan ammattilainen työntekijä. Museohankkeen päätavoitteena on turvata ja kehittää projektiin osallistuvien seutukunnan museoiden toimintaa Alavuden, Kuortaneen, Töysän ja Ähtärin osalta. Lisäksi on edistettävä alueellisen ja paikallisen kulttuuri-identiteetin vahvistumista ja kulttuuriomaisuuden suojelua. Hankkeessa kiinnitetään huomiota museoiden toimintaan matkailukohteina, opaskoulutukseen kuin myös vanhojen museorakennusten kunnostukseen liittyviin tarpeisiin – pyrkimyksenä on turvata museokohteiden arvokkaiden kulttuuriympäristöjen rakennusperinnön säilyminen ja museotoiminnan mahdollistaminen tulevaisuudessa.

5.2.1. KOTISEUTUMUSEO

Nykytila

Ähtärin Kotiseutumuseota ylläpitää Ähtäri-Seura ry. Vanhimmat kiinteistöt ovat peräisin 1700-luvun loppupuolelta, alueella on useita rakennuksia. Museotoiminnan tarkoituksena on säilyttää ja esitellä esineistöä, joka kertoo paikkakunnan menneisyydestä sekä elinkeinoelämästä. Museon runsas esineistö on luetteloitu vain manuaalisesti ja se tulisi saada digitaaliseen muotoon. Museon toiminta on vapaaehtoisen työn varassa ja kohde on avoinna ainoastaan kesäaikaan. Museolle on saatu uudet opastuskyltit, kohde on kulttuurimatkailukohde.

Tavoitteet

Rakennuskantaa on hoidettava ja kunnostettava koko ajan. Museota esitellään kesäisin yleisölle ja tarvittaessa ryhmille, kaupungin avustuksella tarjotaan kesätyöpaikka kerrallaan yhdelle nuorelle. Museopedagogiikka otetaan huomioon ja museota elävöitetään erilaisin tapahtumin ja työpajoin. Lisäksi toiminnassa ja näyttelyiden teemoissa pyritään ottamaan huomioon kaikki ikäluokat varhaiskasvatuksesta toisen asteen opiskelijoihin.

Toimenpiteet

Lähiajan kunnostussuunnitelma on tehty 2011 – 2012 ja työ etenee, mikäli niihin saadaan museoviraston avustusta tai hankerahaa. Suunnitelmissa on mm. varastotila, käymälätilat, päärakennuksen ulkomaalaus, tallin kengitys ja ikkunoiden kunnostus. Piha-alue pidetään kunnossa ja suunnitellaan lisää. Yhteistyötahoina ovat eri yhdistykset museotoimikunnan apuna, yritykset materiaalin lahjoittajina.

Laaditaan power point -esitys sekä opasvihko tai opetuspaketit eri ikäryhmille vuoteen 2015 mennessä.

Hankitaan luettelointitietokantaohjelma. Esineistöä karsitaan ja tehdään vaihtuvia näyttelyitä. Toimenpiteistä vastaa Ähtäri-Seura ry.

5.2.2. ERIKOISMUSEOT - KANSAKOULU- JA METSÄKOULUMUSEOT

Nykytila

Museot sijaitsevat Tuomarniemen metsäoppilaitoksella omassa rakennuksessa. Museot kertovat esineistön, julisteiden ja kuvien kautta koulumaailmasta menneinä aikoina. Museot ovat toistaiseksi avoinna tilauksesta ryhmille.

Tavoitteet

Metsäkoulumuseon tavoitteena on säilyttää metsäopetuksen historia tuleville sukupolville.

Kansankoulumuseon tavoite on kertoa Ähtärin kouluhistoriasta.

Museot ovat merkittävä lisä matkailijoiden käynti- sekä ryhmämatkakohteina kaikenikäisille.

Toimenpiteet

Metsäkoulumuseon aineisto tuotetaan konkreettiseksi esitysmateriaaliksi asiantuntijoiden avulla. Koulumuseon kokoelmaa ja esineistöä täydennetään siten, että se antaa mahdollisimman selkeän kuvan koulumaailman arjesta ja juhlasta. Esittelyä kehitetään mm dvd:n avulla, tehdään opetuspaketteja ja tuotetaan myyntimateriaalia. Museot opastetaan asianmukaisin kyltein. Toimenpiteistä vastaa Metsäkoulun osalta SEAMK ja koulumuseon osalta Ähtäri-Seura ry.

5.2.4. Myllymäen kylämuseo

Nykytila

Myllymäen kylämuseo sijaitsee Opintiellä Myllymäellä. Rakennus on vuonna 1845 rakennettu aitta, jonka esineistön on koonnut ja lahjoittanut museolle Eino Kivilahti.

Tavoitteet

Rakennuksen ja esineistön kunnosta pidetään huolta. Museorakennuksen katto korjataan ensitilassa ja esineistö luetteloidaan. Museon ympäristö pidetään kunnossa ja museota esitellään yleisölle kesäisin.

5.2.3. VÄÄRÄKOSKEN KARTONKITEHDAS

Nykytila

Vääräkosken kartonkitehdas ja ruukkimiljö museoidaan, tehdasympäristön arvo perustuu monipuolisuutensa säilyttäneeseen tehdaskokonaisuuteen sekä lähes alkuperäisinä säilyneisiin rakennuksiin ja laitteisiin, joista kartonkikone on teollisuushistoriamme ainoita yli satavuotiaita. Tehtaan rakennuksia on kunnostettu suojelupäätöksen hengessä. Vääräkosken kartonkitehtaasta ja koko alueen toiminnallisuudesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaana kokonaisuutena on tehty talven 2010 - 2011 aikana esiselvityshanke, jotta alueesta pystytään huolehtimaan myös tulevaisuudessa. Asiakirjoja ja dokumentteja on pystytty digitoimaan ja valokuvaamaan tallenteiksi museoviraston digitointihankkeella 4 kk aikana n. 4000 dokumenttia ja n. 500 valokuvaa. Digitointiin on haettu jatkohanketta Museovirastolta.

Perimätietoa on kerätty hankkeen toimesta haastatteluin.

Toiminnasta vastaa omistajataho Kartox Oy ja tulevaisuudessa alueella toimii tukiyhdistys.

Tavoite

Muiden museoiden arvo on Vääräkosken tehdasmuseon kautta vahvistunut ja uusiin kulttuuritapahtumiin on saatu tila. Uusi kulttuuriympäristökohde lisää Ähtäri-identiteettiä, kunnossa pidetyt kohteet siirtävät perintöä tuleville sukupolville. Pysyvä kulttuurikohde edistää, lisää ja monipuolistaa alueen kulttuuritarjontaa.

Toimenpiteet

Paikka esitellään museona, järjestetään vaihtuvat näyttelyt, taiteilijaresidenssi. Järjestetään tilaisuuksia ja tapahtumia sisätiloissa sekä ulkona.

Alueella on kahvila, verstaas- ja työpajatoimintaa.

*Alarati. Tavoite kirkon arkki. Toali 2004
Kaalin naanyj.*

5.3. TAITOKESKUS KEHRÄ

Nykytila

Taitokeskus Kehrä on yksi Taito Etelä-Pohjanmaan (E-P:n käsi- ja taideteollisuus ry) alueellisista toimipisteistä ja kuuluu valtakunnalliseen Käsi- ja taideteollisuusjärjestöön sekä on tunnettu ja vaikuttava käsityöpalvelujen tuottaja Ähtärissä. Se edistää käsityökulttuuria taitona ja elinkeinona kehittämällä, tuottamalla ja markkinoimalla taloudellisesti kannattavia tuotteita sekä palveluja. Vuosien aikana on kehitetty 40 erilaista Ähtäri-tuotetta, myös mm. naisen ja miehen Ähtäriin kansallispuku.

Kehrä on vakiinnuttanut asemansa vuosikymmenten saatossa Ähtäriin kulttuuri- ja matkailutarjonnassa. Lisäksi se on tuonut merkittävän lisän sekä opetukselliseen että harrastustoimintaan kaikenikäisille kuntalaisille. Nykyiset tilat sijaitsevat lähellä rautatieasemaa, tiloja käytetään yhdessä kansalaisopiston kanssa, joka mahdollistaa myös työvälineiden yhteiskäytön. Toiminnassa pyritään taloudellisesti tehokkaaseen yhteiskäyttöön tilojen ja työvälineiden osalta.

Rahoitus tällä hetkellä varsinaisessa toiminnassa rakentuu seuraavasti: omarahoitusosuus on 84 % ja valtionapu 16 % kustannuksista ja Näppikäsityökoulun ja taiteen perusopetuksen osalta valtionapu 57 %, Ähtäriin kaupungin tuki 18 % (toimitilojen muodossa) ja oppilasmaksut kattavat 25 % kokonaisrahoituksesta. Henkilöstöä on 2 käsityöalan ammattilaista, tarvittaessa käytetään lisäksi harjoittelijoita oppilaitoksista.

Tavoitteet

Kehran henkilöstömäärä säilyy tulevaisuudessakin kahden käsityöalan ammattilaisen voimin. Se voisi toimia alueellaan myös kuntouttavan työtoiminnan tarjoajana. Toiminnan ja käsityön taiteen perusopetuksen säilymisen edellytyksenä on se, että minimissään kunnan tulee tarjota tilat toiminnalle sekä osallistua kuntarahoitusosuudella taiteen perusopetuksen rahoitukseen. Tilan nykyinen sijainti ei ole liiketoiminnan kannalta paras vaihtoehto, joten tutkitaan mahdollisuutta siirtää Kehran toimitilat Ostolantien varteen. Tällöin käyttäjien ja matkailijoiden sekä kaupunki-ilmeen kannalta sijainti olisi hyvä ja näin laadukas palvelu löytyisi tulevaisuudessa kaupungin keskustasta.

Tulevaisuuden visiona on *"Taitokeskus Kehrä on tunnettu ja vaikuttava käsityöpalvelujen tuottaja Ähtärissä"*.

Toimenpiteet

Taitokeskus Kehrä toteuttaa taiteen perusopetusta Näppi käsityökoulun muodossa, palvelun ostajana on Ähtäriin kaupunki.

Kiinteistömenoista vastaa jatkossakin Ähtäriin kaupunki.

Kehittämisen linjauksina ovat tuotteistetut käsityöpalvelut käsityön harrastajille, käsityöaiheiset matkailupalvelut Eläinpuiston kävijöille (lapset, nuoret ja lapsiperheet), käsityön ammatillisen lisäkoulutuksen opintojaksot yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa, työhyvinvoinnin ja mahdolliset kuntouttavan työtoiminnan palvelut.

Alueen kulttuuri tuotteistaminen lahja-, matkamuisto- ja tuliaistuotteiksi sekä käsityöaiheiset tekemispaketit.

Tulevaisuudessa kaupungissa on tila, jossa on myynnissä niin Ähtäri-tuotteet kuin muutkin paikalliset käsityöläisten tuotteet. Tila toteutetaan yhteistyössä ähtäriläisten toimijoiden kanssa.

KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan kokonaisuutta, jonka muodostavat rakennettu kulttuuriympäristö eli rakennusperintö, kulttuurimaisema ja muinaisjäännökset. Ähtäriin valmistui vuonna 2009 kulttuuriympäristöohjelma, joka on osa tätä kulttuuristrategiaa ja sen tavoitteellista toteuttamista.

Nykytila

Ähtäri on historialtaan ja maisemaltaan omaperäinen. Suomenselän alueen kumpuileva maasto ja runsas vesistö muodostavat kauniin ja rikkaan ympäristön, johon mieltyivät aikanaan niin monipuolinen teollisuus kuin lomanviettajät aina Sibeliuksesta, Järnefeltistä ja Simbergistä lähtien.

Ähtäriin kulttuuriympäristöön luetaan

- Moksun tila ja rakennukset

- Ylävedet patsas

- Kotirintamamuistomerkki

- Suomen sodan opastustaulut ja muistomerkki

- Kaikki muut Ähtärissä sijaitsevat patsaat ja muistomerkit

- Vallihaudat

- Kulttuurireitit, mm. Peränteen kulttuurireitti

- Kirkonseudun kulttuurihistoriallisesti arvokas kirkonseudun puutaloalue

Ähtäriin kaupunki on vuonna 2009 julkaissut kulttuuriympäristöohjelman **Vesiteitä kyliin ja kirkolle.**

Tavoitteet

Moksun päärakennus entisöidään kesäaikaista käyttöä varten. Moksun miljöösäily golfkentän kyljessä merkinä asutuksen saapumisesta niemelle.

Kesäaikaan tilalla esitellään eränkävijöiden ym. tilaan liittyviä asioita, henkilöitä ja tapahtumia.

Ylävedet patsas, joka on asutuksen muistomerkki, kunnostetaan ja patsaan viesti saatetaan kävijöiden tietoisuuteen harmonisessa ympäristössä matkailualueella. Vallihautojen historia on tuotteistettu käyntikohteeksi, Peränteen kulttuurireitti on merkitty kartalle ja sen voi kiertää eri tavoin joko opastetusti tai ilman. Ähtärissä sijaitsevat patsaat ja muistomerkit on luetteloitu ja niiden kunnosta pidetään huolta.

Moksun päärakennuksen lattia kunnostetaan, tilalle opastus matkailukeskuksesta. Pihapiiri siistitään ja suunnitellaan toimintarunko. Kohteesta tiedotetaan ja järjestetään mm. työnäytöksiä. Tapahtumat liittyvät kuitenkin tilan ja alueen historiaan. Ylävedet patsas kunnostetaan ja maisemoidaan, toimenpiteisiin haetaan rahoitusta, patsas merkitään Ähtäri-Seuran ry:n hallintaan, jolloin seura voi hakea avustuksia.

Vallihautojen historia tuodaan esille, kartoitetaan kohteet ja valitaan yksi helposti saavutettava vallihauta, joka opastetaan ja jonne pystytetään opastaulut.

Tavoitteena on alueen eri toimijoiden välinen yhteistyö, jonka kautta toimenpiteitä voidaan suorittaa.

7 KOTISEUTUTYÖ

Nykytila

Ähtärissä kotiseututyötä tekevät Ähtäri-Seura ry, kyläyhdistykset ja -seurat sekä yksityiset henkilöt.

Ähtärissä on vahva perinnetietous ja perinnettä arvostavia kuntalaisia.

Kotiseututyötä tekee vahvasti Ähtäri-Seura ry, joka on vuonna 1947 perustettu pitäjäseura, kaikkien ähtäriläisten ja Ähtärin ystävien perinneyhdistys.

Yhdistyksen toiminta kattaa koko perinnetyön laajan saran: historiaa, kansa- ja kielitiedettä - kaikkea, mikä liittyy Ähtäriin ja ähtäriläisyyteen. Perinnetyön lisäksi seura pyrkii kehittämään Ähtäriä viihtyisänä asuinympäristönä perinteitä kunnioittaen. Näin Ähtäri-Seura on jokaisen pitäjäläisen etujärjestö.

Vuosittain Ähtärissä järjestetään kotiseutujuhla, joka kiertää paikkakunnan eri kylillä.

Ähtärin kotiseutuarkisto on järjestetty ja sille on osoitettu asianmukaiset tilat.

Lukuisat julkaisut ovat vuosien varrella kartuttaneet tietoja Ähtärin historiasta, murteesta, perinteistä, yhteisistä juurista. Ähtäri-Seura ry:n kustannustoimintaa ovat isännänviirit, postikortit, videot ja dvd:t. Useimpia tuotteita on jatkuvasti saatavilla.

Runsasjäseniset kyläseurat, sukuseurat ja muut yhdistykset toimivat aktiivisesti tallentaen vanhaa perinnettä.

Tavoite ja toimenpiteet

Kannustetaan ja innostetaan yhdistyksiä ja yksityisiä henkilöitä tekemään kotiseututyötä sen eri muodoissa, jotta perinnetieto säilyisi tuleville sukupolville.

1952-2011

LUOVAT ALAT JA KOLMAS SEKTORI

8.1. LUOVAN ALAN JA KULTTUURIYRITTÄJYYDEN MÄÄRITELMÄ

Luovan alan toimintaedellytykset liittyvät monella tavalla kansalliseen kulttuuriimme vahvistamalla kansallista kulttuuriamme ja kulttuuri-identiteettiämme tukeutumalla vahvasti kotimaiseen kulttuuriin.

Kulttuurilla on nykyisin perusarvonsa lisäksi myös merkittävä kansantaloudellinen ja työllisyyspoliittinen arvo, joten kulttuurin merkitys on kasvamassa. Valtioneuvoston periaatepäätös taide- ja taiteilijapolitiikasta (2003) toteaa asian näin: "Taiteen merkitys korostuu eriytyvässä, monimuotoistuvassa, kulttuuristuvassa ja teknistyvässä tietoyhteiskunnassa. Taide ihmisen itseilmaisuna ja taiteilijoiden luovana työnä on myös yhteiskunnallinen ja taloudellinen resurssi sekä perustuslaissa tarkoitettuna mahdollisuutena itsensä kehittämiseen myös sivistyksellinen perusoikeus."

Luovan ala eri aloilla toimivat tekijät ja taiteilijat, heidän työnsä tuloksia tuottavat luovan alan yritykset sekä näitä tuotteita käyttävät media- ym. yhtiöt tekevät yhteistyötä toistensa oikeutettuja tarpeita kunnioittaen.

Kulttuuriyrittäjyydessä pyritään soveltamaan liike-elämän tuotteistamis- ja markkinointimalleja kulttuurin toimialalle. Käsite sisältää näkemyksen taiteen ja yrityselämän välisestä yhteydestä. Maaseudun kulttuuri- ja taidealan yrittäjille ei kaupallisia tavoitteita ja taiteen ja kulttuurin tavoitteita nähdä vastakkaisina. Kun alan yrittäjä menestyy taloudellisesti, hänen mahdollisuutensa taiteen ja kulttuurin kehittämiseen parantuvat koko ajan.

8.2. KULTTUURIYRITTÄJYYS

Nykytila

Ähtärissä on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnettuja luovan alan yrittäjiä ja yrityksiä. Luovien alojen yrittäjien käytössä ovat samat tuki- ja neuvontatahot kuin muillakin yrittäjillä. Tukea yrittäjille tulee viranhaltijoiden työpanoksen kautta yhteistoimintana ja verkostoja hyödyntämällä. Ähtärin kaupungin kotisivuilla julkaistava tapahtumakalenteri palvelee yrittäjiä kahdella tavalla: se toimii tiedotuskanavana ja estää osaltaan tapahtumien päällekkäisyyksiä.

Tavoite

Ähtärin elinkeinotoimen yksi toimenkuva on kulttuurisen yrittäjyyden aloituksen tukeminen, liiketoimintaosaamisen ohjaaminen ja kouluttaminen. Tämä tarkoittaa ammattitaiteilijoiden ja harrastajien kannustamista kulttuuriyrittäjyyteen ja oman osaamisensa tuotteistamiseen. Kulttuuriyrittäjien hyödyntäminen kaupungin toiminnoissa, paikkakunnan ammattilaisten käyttö ja työtilaisuuksien parantaminen ja lisääminen - näin lisätään kulttuuriyrittäjien ja taiteilijoiden tunnettuutta tarjoamalla heille näkyvyyttä kunnan tiloissa.

Toimenpiteet

Kaupungin sivuilla tiedotetaan yritysneuvonnan kanavista, joista alkava yrittäjä saa tietoa julkisista tukimahdollisuuksista.

Luovien alojen yrittäjille tiedotetaan apurahakanavista ja rahoitusmahdollisuuksista.

Ähtäri-hallin kunnostamisen myötä ympärivuotiset kulttuuri- ja taidetapahtumat sekä tilaisuudet lisäävät matkailun vetovoimaisuutta ja viiptymää.

Tämä osaltaan luo uusia ja lisää liiketoiminta- ja työmahdollisuuksia luovan alan yrittäjille, kulttuuriyrittäjille ja taiteilijoille.

Taiteilijoilla ja kulttuuriyrittäjillä on suuri merkitys kaupungin elinkeinotoimelle, joka tukee luovan alan yrittäjyyttä tieto- ja neuvontapalveluiden kautta.

8.2. Kolmas sektori

Nykytila

Ähtärissä on runsas määrä kolmannen sektorin toimijoita kuten yhdistyksiä, järjestöjä ja toimintaryhmiä, jotka järjestävät erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia kuntalaisille. Toiminta perustuu vapaaehtoiseen ”ei lakiin ja asetuksiin perustuvaan” työhön. Kaupungilla ei tällä hetkellä ole määrärahoja järjestöjen tukemiseksi. Kolmannen sektorin ja kaupungin kulttuuritoimen yhteistyö rakentuu sopimus pohjaiseen tai muutoin tavoitteelliseen toimintaan.

Tavoite ja toimenpiteet

Nuorten aktivoiminen järjestö- ja yhdistystyöhön siten, että kolmannen sektorin toiminta on turvattu jatkossakin.

Aktivoidaan järjestöjä etsimään rahoituskanavia toimintansa tukemiseksi.

Suomessa on hankkeiden lisäksi runsaasti erilaisia rahoitustahoja.

Kannustetaan ja ohjataan kolmannen sektorin toimijoita tiivistämään yhteistyötä eri alojen kesken.

Tiedotetaan tukimahdollisuuksista perinteen keruuseen ja tallentamiseen.

Pidetään yllä ja kartutetaan kotiseutuarkistoa sekä järjestetään toiminta siten, että arkistoa voivat hyödyntää mm tutkijat, opiskelijat, yksityiset henkilöt jne.

Kaupunki tekee yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.

9

KULTTUURIMATKAILU

Nykytila

Ähtäri on profiloitunut perhematkailukohteeksi valtakunnallisesti tunnetun Ähtärin Eläinpuiston kautta, joten vuosittaisesta noin 140 000 matkailijasta suurin osa on lapsiperheitä. Alueen ympärivuotisen matkailun kehittäminen ja uusien segmenttien tavoittaminen on kuitenkin matkailijamäärien kasvun elinehto. Kulttuurimatkailukohteena paikkakunta ei ole tunnettu vetovoimaisen käyntikohteen puuttuessa. Tulevaisuudessa on huomioitava kulttuurin suurin kuluttajaryhmä, joka on kasvava eläkeläisten määrä. Joskin tapahtumamatkailussa erityisesti teatteriesitykset ja musikaalit ovat kaikkia ikäluokkia kiinnostava aihe.

Ähtärin historia on rikas ja monipuolinen. Maan kuulut taiteilijat viettivät täällä kesiään jo 1800-luvulla, värikäs ruukkielämä on kiehtovaa niin patruunoiden kuin työtekijöiden elämään tutustuen. Rautatie- ja vesitiehistoria sisältää monenlaista tarinaa ja myös sotahistoria koskettaa Ähtäriä. Luontokulttuuria edustaa kohta 40 -vuotias Eläinpuisto, jonka perustaminen aikoinaan vaati rohkeutta ja uskoa matkailun tulevaisuuteen. Luontokulttuuria on ähtäriläinen 5000 vuotta vanha hoitoturve, joka on jalostunut hoitojen ja tuotteiden muodossa menestystarinaksi.

Taiteilija-professori Eero Hiironen on luonut taidetta veden kuvaajana jo 40 vuotta. Hän on yhteys kansainväliseen kulttuuriin, Hiironen kädenjälki näkyy teoksina ympäri maailmaa.

Kaikelle edellä todetulle yhteinen nimittäjä on luonto ja vesistö. Elementit ovat aitoja, kaikille ihmisille tarpeellisia ja puhtaita. Näille kivijaloille on myös Ähtärin omaperäisen kulttuurimatkailun tavoitteet, tuotteet ja tulevaisuus rakennettava. Kehitystyön punaiseksi langaksi voidaan ottaa kaksi sanaa LUONTO ja VESI!

Ähtärin kulttuurimatkailun kohteet ja tuotteet tällä hetkellä ovat:

- Pirkanpohjan Taidekeskus
- Vääräkosken kartonkitehdas ympäristöineen (aloittanut vuonna 2010)
- kotiseutumuseo
- kansakoulu- ja metsäkoulumuseo (aloittanut vuonna 2010), puulajipuisto
- Taitokeskus Kehrä, paikallinen kädentaito (keramiikka, puu, kivi, turve)
- Ähtärin kirkko ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kirkonseudun puutaloalue
- Inhan tehtaiden ruukkialue (käyntikohteena tällä hetkellä alue ulkoapäin)
- opastetut kiertoajelut ja niihin liitetyt tarinat
- teatteritoiminta, lausunta, musiikki
- Hotelli Mesikämmenen arkkitehtuuri
- sotahistoria: vallihaudat (tällä hetkellä eivät varsinaisina käyntikohteina), Suomen sota 1808 - 1809 opastetaulut, opastus

Kulttuurimatkailun visio vuoteen 2020

Ähtäri on yksi Suomen tunnetuimpia kulttuurimatkailukohteita, jonka tuotteissa soi puhtaan veden sinfonia!

Pirkanpohjan Taidekeskus

Tavoitteet

Sinisen Talon remontin myötä nousee yhdeksi Suomen vetovoimaisemmaksi taidekeskukseksi perusnäyttelyn ja vaihtuvien näyttelyiden avulla. Taidekeskuksessa kehitetään poikkitaiteellisuutta konserttien, opetustoiminnan ja muiden miljööseen sopivien tapahtumien kautta. Eero Hiironen työ luonnon ja puhtaan veden tulkitsijana tuodaan konkreettisesti esiin dokumentteina ja tuotteina.

Esimerkki taideteosten, musiikin, tuotteiden ja veden yhteistyötä:

Sävellystyönä teetetty "Puhtaan veden sinfonia" teos esitetään Pirkanpohjan Taidekeskuksessa Eero Hiironen vesiteosten äärellä. Tilaisuudessa nautitaan ähtäriläistä, omalla tuotemerkillä valmistettua puhdasta vettä karhun pään muotoon valmistetuista nimikkolaseista. Taidekeskuksen ikkunoista siivilöityvä ilta-auringon paiste sekoittuu sinfonian soliseviin säveliin.

Taidekeskuksen toimintaa on integroitu alueen muihin taidemuseoihin- ja laitoksiin luoden näin matkailijoille monitasoisen ja vaihtelevan taidenautinnon.

Toimenpiteet

Sinisen Talon peruskorjaus saatetaan loppuun Pirkanpohjan tukiyhdistyksen toimesta, jolloin käytössä on ajanmukaiset ja turvalliset tilat vaihtuvien taide- näyttelyiden järjestämiseen.

Matkailutoimi tekee tiivistä yhteistyötä taidekeskuksen museoalan ammattilaisen kanssa mm. matkailutuotteistuksessa sekä markkinoinnissa.

Vääräkosken kartonkitehdas, Inhan tehtaan alue

Tavoite

Vuoteen 2020 mennessä Vääräkosken Kartonkitehdas ympäristöineen on merkittävä historiallinen käyntikohde, joka kuvaa entisajan tehdaselämää. Kohde on elävä tehdasmuseo ja myös erilaisten näyttelyiden, työnäytösten ja kulttuuri- sekä taidetapahtumien areena.

Inhan tehtaan alue rakentuu eläväksi kohteeksi, joka esittelee Inhan tehtaan historiaa ja toimintaa 1800-luvulta lähtien. Alueella on konkreettisia käyntikohteita, joissa voi tutustua valokuvien, karttojen, kirjojen ja esineistön kautta tehdasalueen elämän menoon ja tehdastoiminnan kehitykseen aina nykypäivää saakka. Näyttelyitä tuotetaan hevosenkengistä veneisiin.

Yhteistyötä kehitetään myös Killinkosken Wanhan nauhatehtaan kanssa, muodostamalla selkeä "tehdasreitti", joka on esillä esitteissä ja internetissä.

Toimenpiteet

Kartox Oy vastaa Vääräkosken kartonkitehtaan kehittämistoimista. Inhan tehtaan kohdalla käydään tulevaisuudessa neuvotteluja alueen kehittämisestä matkailukohteeksi.

Kohteet ovat mukana Ähtärin matkailun yhteismarkkinoinnissa.

Teatterit ja tapahtumat

Tavoitteet

Vahva ympärivuotinen teatteri- ja tapahtumatoiminta luo sisältöjä matkailutuotteisiin, jotka edistävät matkailijamäärien kasvua. Ajanmukaiset ja toimivat kulttuuritilat (Ähtäri-halli, kesäteatteri) houkuttelevat myös tapahtumatuottajia järjestämään Ähtärissä monipuolisia kulttuuritilaisuuksia. Näin saadaan vireä tapahtumatuotanto kaikille vuodenaajoille, joka on myös kaupungin kannalta taloudellisesti järkevää.

Ähtäri-halli korjataan ajanmukaiseksi kulttuuritapahtumapaikaksi. Matkailualueelle rakentuu myös kesäteatteri. Esityspaikkoja markkinoidaan tapahtumatuottajille.

Museot

Tavoitteet

Ähtäriin kotiseutumuseo, kansakoulu- ja metsäkoulumuseo ovat tulevaisuudessa paitsi käyntikohteita, myös opetuksellisia kohteita. Kansakoulu- ja metsäkoulumuseo sijaitsevat Tuomarniemen metsäoppilaitoksella. Museotoimintaa voi laajentaa mm. metsäpuu ja uittomuseon suuntaan. Esineistöä ja välineistöä on olemassa ja Tuomarniemen miljöön arvokkaana alueena sopisi museon sijoituspaikaksi. Toimintaan voisi liittyä aktiviteetteja, joihin matkailija osallistuu sekä työnäytöksiä. Koulun puulajipuisto on osa kokonaisuutta.

Toimenpiteet

Museoiden sisällöt tuotteistetaan mielenkiintoiseksi paikkakunnan historiaa kuvaavaksi kokonaisuudeksi. Suunnitellaan teemapohjaisia tuotteita, joissa mukana myös lähiseudun museokohteet.

Ähtäriläiset tuotteet, ruoka

Tavoitteet

Laaja ähtäriläinen tuotevalikoima kokonaisuudessaan on yhdessä helposti saavutettavassa kohteessa esillä ja myynnissä tai vaihtoehtoisesti on muodostettu toimintamalli siten, että tuotekavalkadi on myynnissä eri Ähtäriin kohteissa. Kysymykseen voivat tulla myös ruokatuotteet, esim. ruisleipä. Ähtäriläisiä nimikkotuotteita kehitetään yhdessä tuottajien kanssa, mm. Taitokeskus Kehrän kanssa. Eläinaiheet tulevat esille, turvehoitotuotteet profiloituvat vahvasti Ähtäriin.

Matkailukohteissa on saatavilla mahdollisimman paljon puhdasta, lähellä tuotettua ruokaa. Ähtäriin nimikkovesi on aina saatavilla. Näitä tuodaan esille kulttuurimatkapakettien markkinoinnissa ja myynnissä, lisäarvoa erityisesti ulkomaalaisille turisteille suunnattuna.

Toimenpiteet

Tarjonta ja tuotteet ovat nykytilanteessa niin hajallaan, nimikkovesi tuottamatta, lähiruoka ei ole profiloitunut Ähtäriin ja muut mahdolliset toimenpiteet, tavoitteena hankkeistaminen.

Opastukset, tarinat

Tavoite

Ähtärissä on tulevaisuudessa laaja oppaiden resurssi, joka toiminnallaan tuo merkittävän lisäpalvelun kulttuurimatkailuun. Tarinoita on dokumentoitu ja ne tuodaan matkailutuotteisiin paitsi sanallisessa myös erilaisten roolien muodossa. Opastukset on jaettu eri tasoihin, koska kaikkea tietoa ei voida laittaa yhteen. Tästä esimerkkinä kirkonseudun alue, jonka vanha rakennuskanta on säilynyt. Kuitenkin harvat tietävät, mitä virastoja ja laitoksia niissä on toiminut. Hautausmaalla on mielenkiintoisia henkilötarinoita ja Ähtärin kirkko- ja kirkkovenehistoria onnettomuuksineen on huomioitu. Vääräkosken ja Inhan tehtaiden alue ovat omia opastuskokonaisuuksiaan. Materiaalin työstäminen ja dokumentointi vaatii paljon resursseja, tavoitteena hankkeistaminen. Erikseen järjestetään opaskurssi yhteistyössä Lakeudenportin kansalaisopiston kanssa.

Sotahistoria

Tavoite

Suomen sodan vaiheet ja tarinat on tuotteistettu. Käyntikohteista löytyvät opastaulut ja sotapaikat. Ensimmäisen maailmansodan puolustusrakenteet eli vallihaudat tuodaan esille siten, että ne ovat joiltakin osin matkailijoiden saavutettavissa. Opaskyltit pystytetään valikoituihin kohteisiin ja opastauluissa on myös kertomus puolustusrakenteiden rakentamisen vaiheista ja niiden merkityksestä Suomen sotahistoriassa.

Toimenpiteet

Tutkitaan sopiva vallihautakohde ja laaditaan opastussuunnitelma. Tarinoiden tuotteistus kytketään mahdolliseen hankkeeseen.

ÄHTÄRIN MATKAILUALUE - KULTTUURIKOKONAISUUS

Matkailualueen historia alkaa Moksun tilasta, joka oli 1500-luvulla rälssitilana. Moksunniemeen saapuivat Ähtärin ensimmäiset eränkävijät ja tästä muistomerkkinä on nähtävissä Ähtärin golfkentän keskellä Eero Hirosen "Ylävedet" patsas. Valtakunnallisesti tunnettu Ähtärin Eläinpuisto tulee 40 vuoden ikään vuonna 2013, kohde on luonut pohjan Ähtärin matkailun kehitykselle, jonka yhtenä arkkitehtonisesti merkittävänä kohteena on Hotelli Mesikämmen. Moksunniemen alue sisältää palan suomalaisen asumisen ja loma-asumisen historiaa - alueella järjestettiin Suomen ensimmäiset loma-asuntomessut vuonna 2000.

Tavoite

Matkailualueen historia tuotetaan dokumenttiefilmiksi vuoteen 2013 mennessä. Hankkeeseen haetaan EU-rahoitusta. Kohteesta tulee tulevaisuudessa myös kulttuurimatkailukohde.

Se, joka ei tunne menneisyyttä, sillä ei ole tulevaisuutta!

10 ERI TAITEEN ALAKOHTAISET SUUNNITELMAT

10.1. TEATTERI, SANATAIDE, KIRJALLISUUS, TANSSI, SIRKUS

Nykytila

Ähtärissä on vahva ja tunnettu, monimuotoinen *harrastajateatteritoiminta*, joka tuo katsojia myös muualta. Innokkaita ja lahjakkaita esiintyjiä riittää kaikissa ikäryhmissä ja estradeille kasvaa uutta sukupolvea vanhempien harrastajien mukana. Ohjaajia löytyy omasta kaupungista ja yhteistyötä ja ohjelmistoa kehittämällä saadaan monipuolinen, kiinnostava tarjonta läpi vuoden. Esitysten tasosta ja laadusta pidetään kiinni ja tämä voidaan turvata tarjoamalla koulutusta toimijoille ja kannustamalla osallistumaan koulutuksiin. Markkinointi yhdessä eri tahojen kanssa toteutetaan yhä laajemmin ja tarkemmin suunniteltuna sekä kohdennettuna, sillä laaja näkyvyys tuo lipputuloja ja tuloja koko kaupunkiin.

Sanataiteella ja kirjallisuudella on pitkät perinteet, paikkakunnalla on useita lausuntaryhmiä sekä kirjoittajaseura, lisäksi kirjastotoimi järjestää useita kirjallisuuteen ja sanataiteeseen liittyviä eri-ikäisille kuntalaisille kohdennettuja tapahtumia ympäri vuoden.

Tanssitaiteessa on Ähtärissä annettu taiteen perusopetusta usean vuoden ajan. Tällä hetkellä Ähtärissä ei ole päätoimista, monialaista tanssinopettajaa vaikka tanssiharrastuksella on kysyntää varsinkin nuorten keskuudessa. Aikuisväestössä on monia tanssiryhmiä ja aktiivista toimintaa.

Sirkustaide on nousussa ja kerhoissa riittää kävijöitä, toiminta on aloitettu Etelä-Pohjanmaan kulttuurirahaston apurahan turvin ja se on saatu osaksi kunnan nuorisotoimintaa.

Tavoite

Tavoitteena on, että tulevaisuudessa turvataan ammattitaitoisten opettajien saanti paikkakunnalle. Taiteen eri lajit saavat asianmukaiset harjoitus- ja esiintymistilat. Resurssointi on huomioitu mm opettajien palkoissa sekä kerhotoiminnassa. Kirjallisuuden ja sanataiteen pariin pyritään samaan erityisesti nuoria. Sanataiteen perusopetusta järjestetään tulevaisuudessa lapsille ja nuorille.

Toimenpiteet

Selvitetään eri hankemahdollisuuksia, tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa.

Otetaan uudis- ja peruskorjausrakentamisessa huomioon tilatarpeet.

Nuorille järjestetään kirjoituskilpailuja sekä genrekoulutusta esim. sarjakuvat, fantasiat, elämänkerta ja draama.

Tehostetaan tiedotusta erityisesti nuorten suuntaan (huomioiden sosiaalisen median mahdollisuudet tiedonvälitys-, saavutettavuus- ja vaikutuskanavana). Kannustetaan käyttäjiä mukaan kehittämään sisältöjä.

10.2. MUSIIKKI

Nykytila

Musiikki on vahva taiteenala ja tarjontaa on monipuolista laulu- ja soitinryhmistä musiikkiteatteriin. Paikkakunnalla asuu paljon osajia eri musiikkitoiminnan alueilta - ammattimuusikoita, pedagogeja, harrastajia ja opiskelijoita sekä Elävän musiikin yhdistys. Päiväkodit, koulujen kerhot, Merikanto-opisto ja Lakeudenportin kansalaisopisto toimivat aktiivisesti musiikkikasvatuksen parissa. Ongelmana musiikin toimijoilla on harjoitus- ja esiintymistilat.

Tavoite

Yhteistyö eri musiikkigenrejen ja ikäryhmien välillä tehostuu, Ähtärissä on monipuolisesti ja ajanmukaisesti äänentoisto- ja valotekniikalla varusteltu kulttuuri- ja konserttitila ja musiikkiteknologiaa hyödynnetään kaikkien harrastajaryhmien ja ammattilaisten kesken. Harjoitustiloja on eri-ikäisille musiikin harrastajille, niin bändeille, orkestereille kuin yksittäisille ihmisille.

Toimenpiteet

Ähtäri-hallin tarvekartoituksessa huomioidaan musiikkitoimijoiden tarpeet. Tehdään tarvekartoitus bändien harjoitustiloista ja pyritään etsimään asianmukaiset tilat.

Ähtäriin yläasteen musiikkiluokka kehitetään teknologiatilaksi, jota voivat hyödyntää koulut sekä musiikki- ja kansalaisopistojen ryhmät. Ähtäriin perustetaan musiikkitoimintaa koordinoiva johtoryhmä, jossa huomioidaan asiantuntijuus, sitoutuminen ja kuntalaislähtöinen näkökulma.

Kehitetään oppilaitosten välistä yhteistyötä perusopetuksen ja muiden oppilaitosten kesken.

Laajennetaan musiikillisten tyyllilajien ja ikärajojen yhteistyötä, esimerkkinä *rockkooppera*.

10.3. KUVATAIDE

Nykytila

Ähtärissä kuvataiteella on pitkät perinteet, tunnetuin henkilö on kansainvälistikin tunnettu taiteilija-professori Eero Hiironen. Hänen taiteellinen työ on vaikuttanut myös kuvataiteen laajaan harrastuspohjaan, jonka tuloksena Ähtärissä toimii aktiivisesti Suomenselän taiteilijaseura ry. Yhdistyksessä toimii runsaslukuinen joukko paikkakunnan harrastajataiteilijoita. Seura järjestää vuosittain näyttelyitä eri paikkakunnilla.

Kansalaisopisto järjestää kuvataideopetusta eri-ikäisille harrastajille sekä taiteen perusopetusta. Kuvataidepainotteinen lukio tuo Ähtäriin opiskelijoita myös muilta paikkakunnilta.

Kuvataide koetaan liittyvän vahvasti matkailuun ja tulevina vuosina se tuo lisää kiinnostavia sisältöjä ja tuotteita kulttuurimatkailuun.

Kuvataidetta kehitetään myös hankkeiden avulla yhteistyössä muiden paikkakuntien kanssa.

Tavoite

Tulevaisuudessa harrastajanäyttelytoiminnalle löytyy asianmukaiset näyttelytilat. Kuvataidepainotteisen lukion oppilasmäärät kasvavat siten, että toiminta jatkossakin on turvattu.

Toimenpiteet

Kuvataidepainotteisen lukion asemaa Ähtärissä vahvistetaan. Näyttelytoiminnalle etsitään sopivat tilat.

10.4. ELOKUVA / MEDIA

Nykytila

Ähtärissä on toiminut elokuvateatteri vuodesta 1980 saman yrittäjän toimesta, tällä hetkellä se toimii Pirkanlinnan auditoriossa. Nykyisen digitaalitekniikan aikana tämän hetkinen esityskalusto on kuitenkin jo vanhanaikainen ja sen uusiminen on niin kallista, ettei sitä yksityinen yrittäjä voi toteuttaa. Tähän asti on voitu tarjota pienelle paikkakunnalle kohtuullisen nopeasti uudet elokuvat, mutta vanhan tekniikan elokuvia alkaa olla vaikea saada. Näissä puitteissa eri ikäluokat otetaan ohjelmistossa hyvin huomioon.

Mediakasvatus toteutetaan kouluissa opetussuunnitelman puitteissa. Muutamilla kouluilla on toteutettu animaatio-työpajoja ja tutustuttu videokuvaukseen ja erilaisiin movie maker-ohjelmiin. Kansalaisopistossa on vuosittain kuvankäsittelykursseja, joihin on osallistunut myös ikäihmisiä. Lisäksi ohjelmassa on myös sosiaalinen media -kurssi, joka kertoo paikkakunnan tarjonnan ajankohtaisuudesta.

Ähtärissä on tehty lyhytelokuvia, niin nuorten kuin vanhempien harrastajien voimin. Elokuva kokoaa ilmaistaidon lisäksi eri taiteen lajit yhteen - käsikirjoitus, musiikki ja tanssi, lavastus ja kuvataide, kädentaidot ja tuotantotiimin majoitus- sekä catering palvelut tuovat luovan työn mahdollisuuksia paikkakuntalaisille. Paikallishistoriaa on taltioitu paljon ja arvokasta kulttuurihistoriallista dokumenttiaineistoa on kaitafilmeillä, joita on aloitettu jo digitoimaan hankeavustusten turvin. Ähtärissä aloitettiin myös pitkän elokuvan kuvaukset, jossa tuotantotiimin jäseniä on lähtöisin Ähtäristä tai lähiseudulta ja joukkokohtauksissa ja avustajina käytetään paikkakuntalaisia. Eläinpuisto on toiminut ja toimii usein televisiokuvausten ja luonto-ohjelmien kuvauspaikkana.

Tavoite

Elokuvan esityskaluston ajanmukaisuus tulee ottaa huomioon tilasuunnitteluissa eri kulttuuritilojen kohdalla.

Sosiaalinen media käytetään suunnitellusti viestinnässä ja tiedottamisessa. Mediakasvatusta ja koulutusta taataan kaiken ikäisille. Näin turvataan taiteen ja kulttuurin saavutettavuus internetin kautta. Virtuaalimaailma antaa ikäihmisille, erityisryhmille ja liikuntarajoitteisille mahdollisuuden kokea ja nauttia kulttuurista sekä taiteesta verkkopalvelujen välityksellä.

11

KULTTUURINEN HYVINVOINTI

Opetus- ja kulttuuriministeriön hyvinvointia kulttuurista toimintaohjelman tavoitteena on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kulttuurisin keinoin sekä osallisuuden lisääminen yksilön, yhteisön ja yhteiskunnantasoilla. Kulttuurinen hyvinvointi muodostaa osa paikallisesta taloudellisesta rakenteesta ja tarjoaa työpaikkoja ja tuloja asukkaille.

Kulttuuriarvojen korostaminen luo sellaisen elämäntavan, joka perustuu luonnonvarojen säästämiselle ja muodostaa yhä tärkeämmän osan yhteiskunnan palveluihin perustuvasta taloudesta. Kulttuurinen hyvinvointi auttaa elävöittämään asuinalueita vahvistaa paikallista identiteettiä sekä lisää henkistä hyvinvointia.

Taiteen, kulttuurin ja erilaisten tapahtumien merkitykset ja hyvinvointivaikutukset ovat hyvin laajat. Hyvinvointivaikutukset ovat sosiaalisia, yhteisöllisiä, yksilöllisiä, taloudellisia ja alueellisia. Hyvinvointivaikutukset ovat laajuudeltaan sekä pieniä että kuntalaisten ja yhteisöjen elämään huomattavasti vaikuttavia.

Tavoitteet

Ähtärin kaupungissa kulttuuritoimijat, taidelaitokset, vapaaehtoiset harrastusryhmät, kansalaisopisto, kirjasto ja musiikkiopisto tekevät työelämää koskettavia toimintoja. Näitä kulttuuritoimia ja niihin osallistumisen mahdollisuuksia tarjotaan työnantajille, ammattiliitoille ja mm. työterveyspalveluiden tuottajille. Aktiviteetteihin kuuluu luentoja, taide-elämyksiä, kuoroharrastusta, maalausta ym. itse tekemisen mahdollisuuksia. Kulttuurinen toiminta on lähes aina prosessi, jolloin tapahtuu sitoutuminen työntekijöiden kulttuuriharrastusten tukemiseen ja työssä jaksamisen avuksi. Konkreettisena toimenpiteenä suositellaan ähtäriläisille työnantajille kulttuurisetelin käyttöönottoa.

Kulttuurinen hyvinvointi on terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kulttuurisin keinoin sekä osallisuuden lisäämistä yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasolla. Hyvinvointipalvelut muodostavat yhä tärkeämmän osan Ähtärin taloudellista rakennetta ja ne tarjoavat työpaikkoja ja tuloja taiteen parissa toimiville. Lisäksi kulttuurinen hyvinvointi ja sen eri elementit elävöittävät asuinalueita sekä lisäävät paikallisten asukkaiden henkistä hyvinvointia.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on tärkeää ennaltaehkäisevänä työnä, jolloin taiteen soveltaminen on taidekasvatusta esimerkiksi kulttuurikäyntien tai harrastustoiminnan parissa. Taide- ja kulttuuritoiminta voi olla myös voimauttavaa toimintaa tai yhteisötaidetta, jolloin toiminnalliset ryhmät ovat usein jonkin avohoidon osana tai palvelukotien yhteydessä olevaa hyvinvointipalvelua.

Työikäisillä taide- ja kulttuuritoiminta edistää työhyvinvointia ja lisää työtyytyväisyyttä. Ennaltaehkäisevää kulttuurista hyvinvointia toteutetaan suurelta osin vapaaehtoisvoimin tai ammattitaiteilijoiden vierailuilla, palkattua kulttuurin ammattilaista tai taiteilijaa ei Ähtärissä ole tällä hetkellä.

Työhyvinvoinnin edistäjinä toimivat eri alojen kulttuuritoimijat, taidelaitokset ja vapaaehtoiset harrastusryhmät. Kulttuurin ja taiteen harrastusmahdollisuuksia tarjoavat myös kansalaisopisto, kirjasto ja musiikkiopisto.

Taidetta ja kulttuuritoimintaa integroidaan hoitotyön ja kuntoutuksen menetelmiin niin yksilöiden kuin ryhmienkin kanssa. Tällaisten kulttuuripalveluiden kohderyhmiä ovat Ähtärissä mm. julkisen sektorin palveluntuottajat, yksityiset palveluntuottajat, Sotainvalidien veljeskoti, Psykiatrisen avopalvelutoimiston ja Työ- ja päivätoimintakeskus. Näillä tahoilla on pienimuotoista ja säännöllistä musiikkitoimintaa, erilaisia vierailuja niin palvelu- ja hoitolaitoksiin kuin järjestettyjä teatteri- ja konserttimatkoja. Tarve säännölliseen ja suunniteltuun pitkäaikaiseen taide- ja kulttuuritoimintaan on suuri ja sen muotoina toivotaan musiikki, kuvataide, tanssi, kirjallisuus ja ilmaisutaidon ryhmiä. Yleensä hoitotyössä ja kuntoutuksessa käytetään ammattitaitoista taideterapeuttia.

Muistisairaiden osuus kasvaa yhä nuoremmassa työikäisissä ja taiteita hyödyntävällä kuntoutuksella päästään hyviin tuloksiin. Muisteluryhmissä taiteen eri muotojen käyttö auttaa muistamaan omia elämän vaiheita, säännölliset musiikkituokiot ja laulaminen stimuloivat muistia, tanssi kokoaa ihmisen mielen, kehon ja tunteet. Muistisairaana ihmisen kyky taiteen vastaanottamiseen näyttää säilyvän pitkään. Taide stimuloi muistia ja mielen pohjalta löytyy voimia, jotka kommunikaatiokyvyn heikkous kätkee.

Toimenpiteet

Kulttuurisen hyvinvoinnin palvelutuotantoa toteuttavia tahoja on riittävästi ja julkisen tahon puolelta palveluita tilataan ja näin voidaan ylläpitää ja lisätä hyvinvointia eri ikä-ryhmissä.

Taide- ja kulttuuritoimintoihin voi osallistua niin tekijänä kuin kokijana, näitä Ähtärissä ovat mm. harrastajateatteri, konsertit, taide-elämykset, tapahtumat, kuoroharras, maalaus ja kädentaidot, kirjoittaminen ja lukeminen.

Hyvinvointi lisääntyy ja terveys kohenee, erityisesti koettu terveys ja mielen-terveys. Kulttuurin harrastamisen myötä positiiviset ihmissuhteet ja terveyden edistämisen halu lisääntyy.

Työtyytyväisyys lisääntyy ja työskentely-ympäristöön lisätään taiteen eri muotoja esimerkiksi taidenäyttelyitä, musiikkituokioita, erilaisia pienimuotoisia teatteriesityksiä.

Työnantaja tukee taiteen ja kulttuurin harrastamista kulttuurisetelin avulla. Teknologian ja tietojärjestelmien mahdollisuudet edistää kulttuurin saatavuutta mm. internetin välityksellä vanhuksille ja vaikeasti liikkuville.

12 MONIKULTTUURISUUS JA KANSAINVÄLISYYS

Toimiminen nopeasti muuttuvassa maailmassa edellyttää kaikenikäisiltä kuntalaisilta - niin aikuisilta, lapsilta kuin nuoriltakin monitahoista osaamista ja valmiuksia kohdata erilaisuutta. Näitä valmiuksia voi vahvistaa luomalla kontakteja eri kansalaisuuksiin ja kulttuureihin. Vastuullinen maailman-kansalaisuus rakentuu ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja yhteisen ympäristömme suojelemisen pohjalle. Mitä varhaisemmassa iässä tämä tapahtuu, sen paremmat mahdollisuudet on ymmärtää vieraita kulttuureita ja maailmaa. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman mukaisesti puhutaan kansainvälisyyskasvatuksesta, joka tukee kasvamista kansainvälisyyteen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja syrjinnän ehkäisemiseen.

Kansainvälisyyttä voi oppia ja ymmärtää vain kohtaamalla eri kulttuurien ihmisiä, kokemalla ja tutustumalla, sitä ei omaksu opiskelemalla. Kansainvälisyys antaa mahdollisuuksia oppia tuntemaan erilaisia kulttuureja, tehdä yhteistyötä eri maista olevien ihmisten kanssa ja avartaa omia näkemyksiä ja maailmankuvaa. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys on mahdollisuus oppia ymmärtämään ja arvostamaan kulttuurien monimuotoisuutta ja ihmisten erilaisuutta, se antaa välineitä kehittää omaa kielitaitoaan.

Kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen voi tutustua myös Ähtärissä, matkailupaikkakuntana täällä kohtaa vierailevia ulkomaalaisia, asuvia opiskelijoita ja kaupunkiin muuttaneita sekä ulkomailla työskennelleitä henkilöitä (esim. seurakunnan lähetystyöntekijä ym.). Ähtärissä monilla järjestöillä on pitkäaikaista ja vilkasta kansainvälistä yhteistyötä mm. vaihto-oppilaiden kautta. Kaupungilla on hallintotasolla ystävyyskuntatoimintaa Ruotsiin sekä Viroon. Lisäksi ähtäriläiset yksityishenkilöt vievät aktiivisesti paikallista kulttuuria maailmalle erilaisten kulttuurivaihtovierailujen myötä.

Osana kulttuuristrategian valmistelutyötä Ähtärissä toteutettiin kysely maahanmuuttoon (22 henkilöä) ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa. Kyselyn teemana olivat julkishallinnon palvelut (mm. asuminen, opetus ja koulutus, perhe- ja sosiaalipalvelut, kirjasto- ja tietopalvelut, terveys, kulttuuri ja laki- ja oikeusturva) ja niiden satavuus monikulttuurisesta näkökulmasta. Ähtärissä kyselyn mukaan on tarvetta aikuisten suomen kielen opetukselle. Osa maahan muuttaneista käyttää runsaasti kulttuuripalveluita, osa ei lainkaan.

Monikulttuurisuuden ohjaa myös vammaispoliittinen ajattelutapa, joka on kehittynyt viime vuosina. Lähtökohtana ovat perus- ja ihmisoikeudet ja yhteiskunnan kehittäminen valtavirtaistamisperiaatteen mukaisesti. Maailmanlaajuisesti vammaisten henkilöiden oikeuksia edistää Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus (2006). Suomen valtioneuvosto on antanut vammaispoliittinen selonteon, jonka mukaan turvataan kulttuuriset oikeudet ja edistetään kulttuurin saavutettavuutta (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2010:4). Kulttuurien moninaisuutta edistää ja vahvistaa myös erilaisten vähemmistökuulttuurien, kuten romaanikulttuurin tasa-arvoinen huomioiminen.

Tavoitteet

Ähtärissä tulee olla valmiudet monikulttuurisuuden ja eri etnisten ryhmien huomioimiseen.

Nuorisotyössä toteutetaan kansainvälisyyskasvatusta mm. nuorten verkkopalveluiden kautta.

Toimenpiteet

Suomenkielen opetusta tarjotaan kansalaisopiston kurssitarjottimella.

Pienimuotoiset näyttelyt ja tapahtumat antavat tietoa ja kokemuksia eri kulttuureista ja heidän edustajistaan.

Ähtärin ystävyyskuntatoimintaa elvytetään ja kannustetaan myös ähtäriläisiä harrastajaryhmiä solmimaan yhteydet ja toteuttamaan kulttuurivaihtoa.

13 KULTTUURISTRATEGIAN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Kulttuuristrategian toteuttamisen taloudellisia edellytyksiä tarkastellaan vuosittain taloussuunnitelman yhteydessä. Tavoitetasojen saavuttaminen edellyttää vuosittain tehtävää osastokohtaista tarkastelua ja tarvittaessa määrärahojen varaamista talousarvioon. Suurin osa strategian sisältämistä toimenpiteistä ei vaadi erillisiä taloudellisia resursseja vaan ovat toteutettavissa suunnitteleamalla ja kehittämällä yhteistyötä ja toimintatapoja eri toimijoiden kesken. Kulttuurialan hankkeet ja kulttuuriympäristöjen säilyttämien ja vaaliminen edellyttävät yhteistoimintaa eri tahojen kanssa ja hankkeisiin osallistuminen edellyttää kuntarahoitusta.

Kulttuuritoimen taloudellisia resursseja pyritään lisäämään talousarvion puitteissa.

Varaudutaan taloudellisesti kulttuurialan hankkeisiin. Aloitetaan yritys yhteistyö laadukkaampien kulttuuritapahtumien tuottamiseksi.

14 KULTTUURISTRATEGIAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Vastuu kunnan kulttuuristrategian 2011 - 2020 seurannasta kuuluu sivistyslautakunnalle. Kulttuuristrategian jatkuva seuranta tapahtuu reaaliajassa vuosittain talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä. Seurannan yhteydessä otetaan huomioon yhteiskunnalliset muutokset esim. rahoituksen suhteen ja niihin reagoidaan. Lautakunta määrittelee myös kulttuuristrategian toteutumamittarit. Kulttuuristrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuma tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä. Strategian päivitys tehdään valtuustokausittain tai tarpeen vaatiessa.

15 YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT

Ähtärin kaupungin vetovoimaisuutta lisää monipuolinen kulttuuritarjonta. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on tarjota taidenautintoja, taiteen ja kulttuurin tuntemusta sekä mahdollisuuksia kotiseudun vaalimiseen. Nämä seikat luovat iloa elämään, eheyttävät ihmistä kokonaisuutena ja lisäävät yleistä viihtyvyyttä.

Strategian toteuttamisen välineitä ovat kulttuurijärjestöjen ja kulttuuritoimijoiden toimintaedellytysten vahvistaminen, kulttuuripalvelujen säilyttäminen kunnallisena peruspalveluja, lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen kulttuurikasvatuksella, kulttuuriperinnön ja kotiseututietoisuuden välittäminen, kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden edistäminen, luonnon ja rakennetun ympäristön kulttuuriarvojen vaaliminen.

Strategiassa esitettyjen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Kulttuuriaktiivisuuden lisäämiseksi tarvitaan niin kunnan sisäistä, seudullista, maakunnallista, kansallista kuin kansainvälistäkin yhteistyötä. Taide- ja kulttuuriyhdistyksissä sekä kyläyhdistyksissä tehtävän vapaaehtoisen kulttuurityön turvaaminen on myös ensiarvoisen tärkeää.

Tärkeää on huolehtia siitä, että taiteen ja kulttuurin yhteiskunnallinen merkitys näkyy ja kuuluu sekä arjessa että juhlassa.

JÄLKIKIRJOITUS

Ähtärin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kulttuuristrategian 20.6.2011. Tuon ajankohdan jälkeen on tullut ilmi seuraavaa:

1. Maa- ja metsätalousministeriö on päätöksellään 31.12.1987 luovuttanut lainamakasiinirakennuksen Ähtärin kaupungin omistukseen ja hoitoon käytettäväksi kulttuuri-, museo- ja matkailukäyttöön.
2. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita hautamuistomerkkejä inventoidaan ja säilytystapaa määritellään seurakunnan toimesta 2011-2012. Ähtärin kaupunki

LÄHTEET JA KULTTUURISTRATEGIA SÄHKÖISESTI

Tämän kulttuuristrategian lähdeluettelo linkeineen löytyy Ähtärin kaupungin verkkosivuilta.

Sivuilta löytyy myös sähköinen tulostettava versio (pdf-tiedosto).

Ähtärin kaupungin verkkosivujen osoite:
www.ahtari.fi / Nuoriso, kulttuuri, liikunta / Kulttuuritoimi

Kulttuuristrategiassa esillä olevat teokset ja valokuvat

Valokuvat

Sinikka Jalkanen
Iida-Linnea Jokela
Erkki Suokonautio
Elina Viitanen
Taitokeskus Kehrä
Antti Niemi

Taideteokset

Eero Hiironen
Terttu Latvala
Veijo Kangasmäki

Puhtaan veden sinfonia

Ähtärin kaupunki

